

COLLEGE VAN TOEZICHT

ADVOCATUUR

JAARVERSLAG 2022

COLLEGE VAN TOEZICHT
ADVOCATUUR

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord	3
1.	Toezichtmodel en organisatie van het college	4
1.1	Toezicht op de advocatuur	4
1.2	Samenstelling, voorzitterschap en ondersteuning van het college	4
2.	Regulier toezichtprogramma en aanvullende acties	6
2.1	Overleg met dekenberaad	6
2.2	Jaarplannen en jaarverslagen	7
2.3	Bezoekronde	8
2.4	Kwantitatieve rapportage	11
2.5	Signaalopvolging	11
2.6	Intensiveren overleg met algemene raad van de NOvA	12
2.7	Organisatie van het toezicht	12
2.8	Inrichten nieuwe werkorganisatie binnen de constellatie van de NOvA	13
2.9	Expliciteren prestaties en bevoegdheidsverdeling betreffende de ondersteuning door het bureau van de NOvA	14
2.10	Afronding en vervolg van de evaluatie toezicht Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn	14
3.	Overige werkzaamheden	16
3.1	Voortgangsrapportages	16
3.2	Jaarrekening 2021 en begroting 2023	16
4.	Bijlage	17

VOORWOORD

De wetgever heeft het college van toezicht (het college) per 1 januari 2015 ingesteld om met een onafhankelijke blik van buiten toe te zien op de werking van het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten door de lokale deken. Het college is onafhankelijk gepositioneerd binnen de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA), onder meer door een eigen begroting en verantwoording, en een eigen secretariaat. Het college stelt jaarlijks een begroting en jaarrekening vast, alsmede een werkplan met de speerpunten en zijn werkzaamheden voor het betreffende jaar. Ter verantwoording over het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van de werkzaamheden en werkwijze stelt het college jaarlijks een verslag van werkzaamheden vast.¹ Met dit jaarverslag voldoet het college aan deze wettelijke plicht over het verslagjaar 2022.

In samenwerking met alle betrokkenen heeft het college zich ook in 2022 als systeemtoezichthouder ingespannen voor een goede werking van het toezicht op de advocatuur en de klachtbehandeling door de lokale deken, alsmede de verdere professionalisering daarvan. Mede in dat kader heeft de minister voor Rechtsbescherming (de minister) het college in 2021 gevraagd hem vaker te informeren over verbeteringen in het toezicht op de advocatuur. In 2022 heeft het college in totaal twee voortgangsrapportages gepubliceerd.²

In maart 2021 vernam het college dat bij het Haagse advocaten- en notarissenkantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn een langjarige fraude had plaatsgevonden. Vanwege de ernst en impact van dit incident heeft het college een evaluatie uitgevoerd naar de werking van het advocatuurlijk toezicht op Pels Rijcken door de deken van de Raad van de Orde van Advocaten in het arrondissement Den Haag. In 2022 heeft het college de evaluatie met de betrokkenen besproken en gepubliceerd.²

Tijdens de jaarlijkse bezoekeronde, die plaatsvond in september/oktober 2022 heeft het college met alle dekenen afzonderlijk gesproken. Als slot van de bezoekeronde heeft het college daaruit algemene bevindingen en aanbevelingen gedestilleerd. Deze zijn besproken met het dekenberaad om het toezicht en de klachtbehandeling verder te professionaliseren, uniformeren en versterken.

Het toezicht op de advocatuur is aan ontwikkeling onderhevig. De minister heeft in juni en september 2022 een doorkijk gegeven naar de hervorming van het toezicht op de advocatuur. Het college heeft in de derde voortgangsrapportage in juni daartoe adviezen en naar aanleiding van de brief van de minister van september een inhoudelijke reactie gepubliceerd. In 2023 verwacht het college meer duidelijkheid te verkrijgen over de door de minister gewenste hervormingen. Het college blijft onverminderd actief als toezichthouder in het huidige stelsel en betreft in de uitvoering daarvan relevante ontwikkelingen. Als daar aanleiding toe is kan het college een rol vervullen in het debat hieromtrent.

College van toezicht advocatuur,

De heer mr. R.R. Crince le Roy, Algemeen deken van de NOvA
Mevrouw R. van Wijk - Russchen RBA, Kroonlid
De heer mr. A.J. de Geus, Kroonlid

Den Haag, 31 maart 2023

¹ Artikel 45e lid 1 j0 artikel 45f lid 1 Advocatenwet.

² Deze voortgangsrapportages zijn te vinden op www.collegevantoezichtnova.nl/publicaties/voortgangsrapportages/

1. TOEZICHTMODEL EN ORGANISATIE VAN HET COLLEGE

1.1 Toezicht op de advocatuur

In het toezichtmodel voor de advocatuur zijn de deken van de elf lokale orden van advocaten belast met en eindverantwoordelijk voor het toezicht op advocaten en advocatenkantoren en de behandeling van klachten over advocaten. Het college heeft de wettelijke taak om toe te zien op de werking van het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten. Als systeemtoezichthouder draagt het college in het belang van rechtzoekenden en de maatschappij bij aan de bewaking en bevordering van de kwaliteit en integriteit van de advocatuur en de beroepsuitoefening van advocaten, waarbij het college de balans zoekt tussen de eindverantwoordelijkheid van de deken en zijn eigen taak als systeemtoezichthouder.

Binnen het wettelijk kader van de Advocatenwet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) toetst het college de taakuitoefening van de deken aan de Algemene Beleidsregel toezicht en klachtbehandeling, zoals nader uitgewerkt in het Toezichtkader.

Samengevat houdt dat in dat de deken:

- het toezicht en de klachtbehandeling uitoefent op een onafhankelijke, zichtbare, effectieve en professionele wijze, die consistent is met de manier waarop de andere deken deze taken uitoefenen; en
- toepassing geeft aan de door hem vastgestelde regels en aan de afspraken en handleidingen die de deken in het dekenberaad hebben gemaakt of opgesteld ten behoeve van hun toezicht en klachtbehandeling.

Het college heeft in de Algemene Beleidsregel toezicht en klachtbehandeling algemene normen gesteld waaraan het toezicht en de klachtbehandeling door de deken moeten voldoen. Deze normen zijn door het college nader ingevuld in het Toezichtkader. Hiermee is transparant aan welke normen het college toetst. Het toezichtproces van het college ten opzichte van de deken, inclusief de normen die daarbij gelden voor de deken, is vastgelegd in het Handhavingskader. De normering, de monitoring, de handhaving en de verantwoording zijn in het Handhavingskader op gestructureerde wijze beschreven en bijeengebracht. Hiermee draagt deze beleidsregel bij aan de verdere professionalisering van de taakuitoefening van het college en van de deken.

1.2 Samenstelling, voorzitterschap en ondersteuning van het college

Het college wordt gevormd door twee leden die zijn benoemd bij Koninklijk besluit - de zogenaamde Kroonleden - en de Algemeen deken van de NOvA die ieder voor in beginsel één dag per week zijn aangesteld.

Het college bestond in 2022 uit:

- de heer mr. R.R. Crinice le Roy, Algemeen deken van de NOvA
- de heer dr. J.J.M. Kremers, Kroonlid (tot 29 oktober 2022)
- mevrouw R. van Wijk - Russchen RBA, Kroonlid

In het verslagjaar is de samenstelling van het college gewijzigd. Per 1 januari 2022 is mevrouw drs. A.Ch. van Es teruggetreden als Kroonlid. Zij is door mevrouw R. van Wijk-Russchen RBA opgevolgd. De heer mr. R.R. Crince le Roy heeft per dezelfde datum de heer mr. F.A.M. Knüppe opgevolgd als algemeen deken. Vervolgens is op 29 oktober 2022 op eigen verzoek ontslag verleend aan de heer dr. J.J.M. Kremers. Na een wervingsprocedure is op 1 januari 2023 de heer mr. A.J. de Geus benoemd als Kroonlid.

Op grond van de Advocatenwet is de Algemeen deken de voorzitter van het college. Naar aanleiding van de door Pro Facto uitgevoerde evaluatie van de Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta) en vooruitlopend op de hervorming van het toezicht op de advocatuur fungeert het langstzittende Kroonlid in de praktijk als voorzitter. De heer Kremers gaf als Kroonlid invulling aan dit fungerend voorzitterschap tot medio september 2022. Na zijn vertrek werd mevrouw Van Wijk-Russchen fungerend voorzitter.

Bij de uitvoering van de taken wordt het college ondersteund door een secretariaat. In 2022 hebben diverse personele wisselingen plaatsgevonden, mede in het licht van de ontwikkeldoelen om te komen tot een bij de hervormingen van het toezicht op de advocatuur passende organisatie. In paragraaf 2.8 wordt hier verslag van gedaan.

2. REGULIER TOEZICHTPROGRAMMA EN AANVULLENDE ACTIES

In het werkplan 2022 (het werkplan) heeft het college als systeemtoezichthouder een regulier toezichtprogramma en verschillende aanvullende acties opgenomen. Dit programma en deze acties vloeien mede voort uit de in het werkplan beschreven ontwikkelingen, die het college signaleerde in het toezicht en bij de klachtbehandeling door de lokale deken. Ook heeft de evaluatie Wpta invloed gehad op de accenten die het college in 2022 heeft gelegd.

Het reguliere toezichtprogramma omvatte in het verslagjaar 2022 de volgende componenten:

- overleg met het dekenberaad;
- jaarplannen en jaarverslagen;
- bezoekeronde;
- kwantitatieve rapportage; en
- signaalopvolging.

Daarnaast waren in 2022 als aanvullende acties voorzien:

- intensiveren van overleg met algemene raad van de NOvA;
- organisatie van het toezicht;
- inrichten nieuwe werkorganisatie binnen de constellatie van de NOvA;
- expliciteren prestaties en bevoegdheidsverdeling betreffende de ondersteuning door het bureau van de NOvA; en
- afronding en vervolg van de evaluatie toezicht Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn.

Hieronder wordt per onderwerp beschreven wat de voornemens van het college waren, welke doelstellingen en effecten het college daarbij voor ogen heeft gehad en welke werkzaamheden zijn verricht. Ten aanzien van de bezoekeronde zijn ook bevindingen en aanbevelingen opgenomen.

2.1 Overleg met dekenberaad

Voornemens in het werkplan

In 2022 waren het college en het dekenberaad voornemens om hun periodieke overleg te intensiveren anticiperend op de transformatie van het toezicht op de advocatuur, de voorbereiding en implementatie daarvan. Het college wilde eens per twee maanden met het dekenberaad het gesprek aangaan over o.a. goed toezicht ("van goed naar beter") en over bevindingen naar aanleiding van de bezoekeronde. Daarnaast was het college voornemens eens per twee maanden te overleggen met de voorzitter van het dekenberaad.

Doelstelling

Goed voorbereide en succesvolle sessies waarin observaties, inzichten en concrete handvatten gedeeld worden.

Beoogd effect

Bijdrage aan een toezichtcultuur, professionalisering van toezicht en de succesvolle transformatie van het toezicht.

Werkzaamheden

Het college overlegde in 2022 vier maal met de voorzitter(s) van het dekenberaad, éénmaal met het dagelijks bestuur van het dekenberaad en driemaal met het voltallig dekenberaad. Het dagelijks bestuur van het dekenberaad kwam in het najaar tot stand, waarbij een penningmeester aan de twee voorzitters werd toegevoegd. In dit overleg is onder meer gesproken over de jaarlijkse bezoekreunde van het college en het inschakelen van een externe partij door de dekens om te adviseren over de ontwikkeling van een risicogestuurde toezichtstrategie. Ook is gesproken over de kantooronderzoeken door de deken, Wpta en de voortgangsrapportages van het college. Ten aanzien van de Wpta werd eveneens gedurende 2022 in diverse bezettingen overleg gevoerd, zoals met vertegenwoordigers van de algemene raad, het dekenberaad, het ministerie van Justitie & Veiligheid en het bureau van de NOvA.

2.2 Jaarplannen en jaarverslagen**Voornemens in het werkplan**

Een jaarplan geeft een indicatie van de mate waarin het werk van de deken risicogestuurd is en laat zien hoe geplande activiteiten bijdragen aan de beoogde uitkomsten van het werk. Het jaarverslag laat vervolgens zien in welke mate de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd. Het jaarplan en jaarverslag tezamen zeggen iets over de toezichtcriteria effectiviteit en zichtbaarheid. In opdracht van het college is in 2021 door externe deskundigen een analyse uitgevoerd van de jaarverslagen en jaarplannen van de dekens. Hieruit bleek onder meer dat op het gebied van rapportage aanzienlijke ruimte was voor verbetering. De uitkomsten van deze analyse heeft het college met het dekenberaad besproken. Het college is er voorstander van dat de dekens overgaan naar een gezamenlijk jaarplan en een gezamenlijk jaarverslag van het dekenberaad als centraal (of zelfs enig) vehikel voor planning van en verantwoording over het toezicht. Wat betreft de uitvoering van de jaarplannen, en dus het toezicht, dient dit risicogestuurd plaats te vinden. Dat wil zeggen dat een risicoanalyse ten grondslag ligt aan de inzet van middelen, inclusief de keuze van de te bezoeken kantoren.

Doelstelling

Gezamenlijke jaarplannen en jaarverslagen van dekens/dekenberaad. Met scherpe analyses en overeenkomstige inzet van middelen.

Beoogd effect

Bijdrage aan risicogestuurde aanpak, meer aandacht voor effect in de verantwoording.

Werkzaamheden

Het dekenberaad heeft een gezamenlijk jaarplan 2022 gepubliceerd met de plannen van de dekens voor het toezicht. Deels bouwen deze plannen voort op de activiteiten van 2021 waarvan de stand van zaken is opgenomen. Daarna beschrijft het jaarplan de ambities van de dekens zoals het versterken van

risicogestuurd toezicht. De ambities zijn in het jaarplan vertaald naar de meerjarige speerpunten Wwft, cultuur en integriteit en kwaliteit. Voor het jaar 2022 zijn ook jaarspecifieke speerpunten benoemd, te weten grote kantoren als onderdeel van integriteit, ondermijning, klachtbehandeling, alsmede de interne speerpunten heroriëntatie kantoorbezoeken, financiën: éénzelfde hoogte lokale financiële bijdrage. Deze speerpunten zijn vervolgens uitgewerkt in taken met een aangewezen verantwoordelijke qua uitvoering en bijbehorende planning.

Ook publiceerde het dekenberaad een gezamenlijk jaarverslag 2021 over hoe de deken hun toezicht hebben ingericht en hebben gewerkt aan het toezicht en de versterking ervan. Het dekenberaad vermeldt dat dit een jaarverslag 'nieuwe stijl' is ten opzichte van de eerdere jaarverslagen. Aanleiding is dat uit de - hiervoor genoemde - evaluatie van de wijze van verslaglegging volgt dat jaarverslagen van het dekenberaad beter moeten aansluiten bij het Handhavingskader van het college. Verder is vermeld dat een gebundelde verantwoording meer recht doet aan de gecentraliseerde wijze van toezicht houden die de deken, vooruitlopend op de toekomstige wetgeving en in lijn met de aanbevelingen van de Pro Facto eindrapportage, meer en meer hanteren.

2.3 Bezoekronde

Voornemens in het werkplan

De jaarlijkse bezoekronde aan alle deken is een moment voor het college om zich een beeld te vormen over de werking van het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten door de lokale deken. De deken moet op veel terreinen thuis zijn en over een brede set vaardigheden (kunnen) beschikken. De bezoekronde is een manier voor het college om beter te begrijpen hoe elke deken deze veeleisende rol onafhankelijk, professioneel en consistent uitvoert.

In de bezoekronde 2022 wilde het college extra aandacht geven aan:

- toezichtdossiers, meer in het bijzonder het toezicht gericht op advocaten bij grote kantoren;
- de onafhankelijkheid van de deken;
- de voorbereiding van de deken op het nieuwe landelijke toezichtsorgaan na de wetwijziging, en het functioneren van het informele dekenberaad in de aanloop daarnaartoe;
- kwantitatieve informatie; en
- signalen.

Ter voorbereiding op het dekenbezoek heeft het college vragen en bespreekpunten voorbereid op basis van onder meer het jaarplan, jaarverslag en overige informatie zoals tuchtrechtelijke uitspraken, notificaties en uitkomsten van themaonderzoeken. Daarnaast is aan alle deken een informatie-uitvraag toegezonden. De informatie-uitvraag is als bijlage bijgevoegd bij dit jaarverslag.

Doelstelling

Een bezoekronde waarin wordt gekapitaliseerd op de in 2021 uitgevoerde onderzoeken en opgedane ervaringen.

Beoogd effect

Bijdrage aan verdere professionalisering van toezicht en consistentie van handelen door dekens.

Werkzaamheden

In 2022 vonden de dekenbezoeken plaats in september/oktober in plaats van voor de zomervakantie, zoals gebruikelijk. Alle bezoeken zijn afgelegd door twee collegeleden; door het vroegtijdig vertrek van de heer Kremers veelal door de resterende twee leden van het college. Gesproken is met de deken en de adjunct-secretaris van het bureau van de lokale orde. Tevoren heeft het college een informatie-uitvraag gedaan bij alle dekens en de verstrekte informatie is betrokken bij de voorbereiding van het bezoek. Nadien is per bezoek een verslag opgesteld, dat is afgestemd met de deken. Na alle bezoeken heeft het college bevindingen en aanbevelingen gedestilleerd om het toezicht en de klachtbehandeling verder te professionaliseren, uniformeren en versterken. Deze bevindingen en aanbevelingen zijn zoveel mogelijk geclusterd naar de onderwerpen uit aanbeveling 9 van de Pro Facto Eindrapportage. De bevindingen en aanbevelingen zijn besproken met het dekenberaad op 25 januari 2023. Nadat de feedback van het dekenberaad is verwerkt, zijn de bevindingen en aanbevelingen vastgesteld in de vergadering van het college op 1 februari 2023. Hierna volgt een samenvatting van deze aanbevelingen en bevindingen. De opvolging van deze aanbevelingen bespreekt het college in 2023 met het dekenberaad in de periodieke overleggen. Ook komen deze aanbevelingen aan bod in de bezoekronde van 2023.

Bevindingen en aanbevelingen op basis van de bezoekronde

In de vijfde voortgangsrapportage aan de minister, die het college publiceerde op 7 maart 2023, is de volgende samenvatting van aanbevelingen en bevindingen uit de bezoekronde opgenomen.

Uniforme en effectieve inzet van toezichtinstrumentarium

Per 1 januari 2023 worden de toezichtonderzoeken advocatuur op het gebied van Wwft, derdengelden en contante betalingen in opdracht van de lokale dekens centraal uitgevoerd door de landelijke unit Financieel Toezicht Advocatuur (FTA). Naar aanleiding van de bezoekronde 2022 heeft het college de aanbeveling gedaan een uniforme werkwijze te ontwikkelen die alle dekens gaan hanteren bij voorbereiding, aansturing en opvolging van onderzoeken die door de unit FTA worden uitgevoerd. Ook is de aanbeveling gedaan om te toetsen in hoeverre dekens op uniforme wijze opvolging geven aan de onderzoeken die vanaf 1 januari 2023 centraal worden uitgevoerd door de unit FTA en daarover te rapporteren in het jaarverslag van het dekenberaad. Verder constateerde het college in deze bezoekronde onder meer dat de (wijze van) selectie voor kantoorbezoeken of dekenonderzoeken per deken verschilt. Het college heeft de aanbeveling gedaan een uniforme wijze van selectie te ontwikkelen voor selectie van kantoren voor kantoorbezoeken en (thema)onderzoeken, en daarbij de uitkomsten van het hierna genoemde adviestraject inzake risicogestuurd toezicht te betrekken.

Wijze waarop dossieronderzoek plaatsvindt

In de bezoekronde 2022 bleek dat de vastlegging door dekens van dossieronderzoek en overige toezicht-activiteiten verschilt. Het college heeft aan het dekenberaad de aanbeveling gedaan

hiervoor een uniforme werkwijze te ontwikkelen. Daarnaast is de aanbeveling gedaan om een uniforme werkwijze te ontwikkelen voor dossieronderzoek en toezichtactiviteiten ten aanzien van advocatenkantoren met vestigingen in verschillende arrondissementen en/of het buitenland, inclusief afspraken over informatie-uitwisseling en samenwerking tussen betrokken dekens.

Uniforme werkwijze voor omgang met klachten en het indienen van dekenbezwaren

Klachtbehandeling is een belangrijke taak van dekens en vereist veel capaciteit van medewerkers op de bureaus van de lokale orden. Het college constateerde in de bezoekronde dat de aanpak van de dekens bij de behandeling van klachten in de praktijk verschilt. Daarom heeft het college de aanbeveling gedaan te zorgen voor verdere uniformering van de behandeling van klachten door de dekens, en het formuleren van een klachtbehandelingsbeleid.

Inzet van Awb-instrumentarium

Op het gebied van handhaving constateerde het college in de bezoekronde 2022 dat dekens alleen bij overtredingen met betrekking tot de Centrale Controle op de Verordening (CCV), financiële kengetallen en toegang tot kantoor in bepaalde gevallen bestuursrechtelijk optreden. In plaats daarvan verkiezen veel dekens het tuchtrecht wat volgens hen een snellere en minder kostbare route zou zijn. Het college heeft de aanbeveling gedaan verder invulling te geven aan de ingezette ontwikkeling aangaande de tweewegenleer ten aanzien van de inzet van bestuursrecht respectievelijk tuchtrecht indien handhaving aan de orde is. Ook heeft het college aan het dekenberaad de aanbeveling gedaan de ontwikkeling van de organisatie van kennis ten aanzien van het bestuursrechtelijk handhavingsinstrumentarium te continueren in 2023.

Formuleer waar mogelijk uniformerende beleidsregels

Het college constateerde dat dekens sterk het belang van integer handelen ervaren, maar ook dat dekens met 'integriteit' niet steeds hetzelfde bedoelen en/of dit verschillend interpreteren c.q. toepassen. Daartoe heeft het college aanbevelingen geformuleerd. Het dekenberaad is verzocht in samenwerking met de NOvA, als beleid- en regelgever, een afgebakende definitie van 'integriteit' te formuleren en te bepalen welke rol de deken als toezichthouder moet vervullen op dit gebied. Ook is verzocht om een praktische handreiking te ontwikkelen voor dekens om hierover het gesprek aan te gaan met advocaten(kantoren), eventueel aangevuld met een training.

Beeld over 'werking' dekenaal toezicht

In 2022 heeft het college als onderdeel van de informatie-uitvraag alle dekens verzocht om toezending van drie geanonimiseerde toezichtdossiers of als alternatief het geanonimiseerde verslag/rapport over het onderzoek. Zoals toegelicht in de 4e voortgangsrapportage was dit aanleiding voor een (juridische) discussie over inzage in c.q. verstrekken van toezichtdossiers. Hieraan is gedeeltelijk voldaan. Deze uitkomst van de bezoekronde 2022 is op 25 januari jl. met het dekenberaad besproken. Als aanbeveling bepaalt het college hoe in de bezoekronde 2023 een beeld kan worden gevormd over de werking van het dekenaal toezicht rekening houdend met onder meer de vertrouwelijkheid van cliëntinformatie.

2.4 Kwantitatieve rapportage

Voornemens in het werkplan

Het college wilde kunnen beschikken over kwantitatieve gegevens over de activiteiten die dekens uitvoeren en de uitkomsten die deze opleveren. Deze gegevens, en de historische ontwikkeling ervan, geven een indicatie van de hoeveelheid werk en de uitdagingen waar een deken voor staat gesteld. Voor de dekens geldt dat de kwantitatieve gegevens gebruikt worden voor nadere analyses en risicosturing. In 2021 is voor het eerst kwantitatieve informatie aangeleverd door de dekens. In 2022 zou een volwaardige kwantitatieve rapportage worden aangeleverd conform de normen in het Handhavingkader.

Werkzaamheden

In 2022 heeft het college zich verder beraden over door de dekens aan te leveren kwantitatieve gegevens, zodat deze een toegevoegde waarde hebben voor het systeemtoezicht. Met de dekens is afgesproken dat het college ten behoeve van de bezoeker 2023 de cijfermatige data ontvangt die het dekenberaad heeft verzameld van alle dekens voor het jaarverslag 2022 van het dekenberaad. Daarnaast hebben de dekens samen met de NOvA in 2022 aan een externe partij de opdracht hebben gegeven om te adviseren over de ontwikkeling van een risicogestuurde toezichtstrategie (dit is toegelicht in de vierde en vijfde voortgangsrapportage van het college). Dit adviestraject loopt door in het eerste deel van 2023. Afhankelijk van de uitkomsten van dit adviestraject beziet het college of en zo ja, welke additionele kwantitatieve toezichtinformatie bij de dekens opgevraagd zou moeten worden.

2.5 Signaalopvolging

Voornemens in het werkplan

Naast de hiervoor genoemde activiteiten, die plaatsvinden op vaste momenten, kunnen er tussentijds ontwikkelingen zijn die direct aandacht behoeven van het college. Het college verwacht onder meer dat iedere deken het college tijdig en uit eigen beweging informeert over (urgente) zaken of situaties die een meer dan gebruikelijke impact op de uitoefening van het toezicht en/of de klachtbehandeling zouden kunnen hebben of daaraan schade kunnen berokkenen. Ook verwacht het college notificatie bij ongebruikelijke klachten, meldingen en patronen. Het college is zelf doorlopend alert op signalen die het college ontvangt, nieuwsfeiten en overige informatie ten behoeve van zijn toezicht. Daarnaast ontvangt het college rechtstreeks informatie van klagers over de behandeling van hun klacht, of van advocaten over het toezicht door de deken. Het college heeft geen wettelijke taak of bevoegdheid om klachten te behandelen over de handelwijze van dekens in individuele gevallen, maar voor het college zijn dergelijke signalen een bron van informatie over de uitoefening van het toezicht en de klachtbehandeling door de dekens. Het college kan daarom geen oordeel uitspreken over dit soort kwesties, en kan ook niet bemiddelen of op een andere wijze voor een oplossing zorgen. Het college stelt klagers hiervan op de hoogte en wijst hen zo nodig en mogelijk de weg naar de instantie waar zij met hun klacht terecht kunnen.

Werkzaamheden

In het verslagjaar leverden 27 personen signalen aan. Hiervan klaagden zes personen over de klachtbehandeling of het toezicht door dekens. Het college heeft geen signalen van dekens ontvangen. De ove-

rige signalen vielen buiten de taak van het college, bijvoorbeeld omdat deze betrekking hadden op een verzoek om aanwijzing van advocaat op grond van artikel 13 Advocatenwet, klachten over advocaten of klachten over het tuchtrecht. Daarnaast wendden acht personen, die eerder al signalen zonden, zich dit jaar opnieuw met berichten over dezelfde kwesties tot het college. Het college merkt op dat dergelijke signalen - veelal voorzien van meerdere documenten - veel capaciteit van het secretariaat van het college vragen.

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Aantal personen met een signaal	35	30	31	19	21	27
Aantal nieuwe signalen over toezicht of klachtbehandeling	6	14	12	15	9	15

Tabel 1 - overzicht ontvangen signalen 2017-2022

2.6 Intensiveren overleg met algemene raad van de NOvA

Voornemens in het werkplan

Verwachting was dat in 2022 veel aandacht zou uitgaan naar de organisatie van het toezicht. Het college en de algemene raad spraken daarom af om maandelijks overleg te voeren, indien daar behoefte aan was.

Doelstelling

Overleg over de toekomstige organisatie van het toezicht en de transitie daarnaartoe.

Beoogd effect

Bijdrage aan de voorbereiding en implementatie van het toezicht.

Werkzaamheden

Het college overlegde in 2022 twee keer met de algemene raad van de NOvA. Daarbij is onder meer gesproken over de begroting en jaarrekening van het college en geheimhoudingsvraagstukken in het kader van de Algemene wet bestuursrecht en de Wet open overheid.

2.7 Organisatie van het toezicht

Voornemens in het werkplan

In 2022 krijgt de toekomstige organisatie van het toezicht en de voorbereiding daarop aandacht. Het college wil in gesprek blijven met de dekens, de algemene raad, het ministerie van Justitie & Veiligheid en andere betrokkenen, zoals andere relevante toezichthouders.

De transitie naar een landelijk bestuursorgaan binnen de constellatie van de NOvA dat eindverantwoordelijk is voor het toezicht op de advocatuur en waarop het college systeemtoezicht uitoefent, maakt een verdere professionaliseringsslag mogelijk. Bezien wordt de mogelijkheid om in de toekomstige organisatie

meer dan nu het geval is de beschikbare middelen (personeel en financiën) te bundelen en in te zetten waar dat voor het toezicht het meest effectief en efficiënt is, zo mogelijk, al komend jaar stappen te zetten in die richting.

Doelstelling

Bijdragen aan een effectief toezicht op de advocatuur.

Beoogd effect

Een robuuste inrichting van het nieuwe toezichtmodel en een ordelijke transitie.

Werkzaamheden

De minister voor Rechtsbescherming heeft aangekondigd dat er in de toekomst één landelijke toezichthouder advocatuur (LTA) komt die eindverantwoordelijk wordt voor het toezicht op alle advocaten. Op 13 juni en 26 september 2022 heeft de minister een brief aan de Tweede Kamer gezonden met zijn beleidsvoornemens en de uitwerking daarvan ten aanzien van de hervorming van het toezicht op de advocatuur.

2.8 Inrichten nieuwe werkorganisatie binnen de constellatie van de NOvA

Voornemens in het werkplan

Het college en zijn secretariaat vormen tezamen een kleine organisatie binnen de constellatie van de NOvA. Bij de uitvoering van zijn taken wordt het college ondersteund door een secretariaat dat op parttimebasis werkzaam is. Het college moet zijn capaciteit telkens efficiënt inzetten om het systeemtoezicht vorm te geven. Hierdoor moet het college keuzes maken en prioriteiten stellen in zijn werkzaamheden. Om continuïteit van het college en het ondersteunende secretariaat zoveel mogelijk te garanderen is er aandacht voor kennismanagement en het borgen van het institutionele geheugen. De visie en koers, besluitvorming en afwegingen, worden vastgelegd in beslisdocumenten en verslagen zodat op een later moment en door anderen geleerd kan worden van eerdere ervaringen van het college. De werklast is aanzienlijk toegenomen o.a. vanwege de gewenste versterking van het toezicht. De evaluatie Wpta leidt tot hervorming van de governance en werking van het toezicht. Tegen deze achtergrond is in 2021 een externe deskundige verzocht te adviseren over de benodigde ondersteuning voor het college, wat in 2022 als leidraad gold.

Doelstelling

Een nieuwe formatie voor de ondersteuning van het college, zo spoedig mogelijk gereed.

Beoogd effect

Professionalisering van het college.

Werkzaamheden

Met het oog op de professionalisering van het systeemtoezicht en de omvang van de benodigde ondersteuning is mevrouw mr. A. Bitloch per 1 mei 2022 aangesteld als secretaris-directeur. Ook zijn twee beleidsmedewerkers op parttime basis aangetrokken naast de bestaande secretariële invulling. Alle drie werden - op interim basis- via een extern bureau ingezet.

Op 15 november 2022 is mevrouw mr. drs. S.B.P. Smit-Bos aangesteld als secretaris-directeur van het secretariaat van het college. Zij volgde mevrouw mr. A. Bitlloch op. De heer mr. M.L.E. Mulleneers is per 1 november 2022 aangesteld als senior beleidsmedewerker. Met de aanstelling van de heer H.W. Voshol BBA MPM per 1 januari 2023 als uitvoerend secretaris van het college is de samenstelling van het ondersteunend secretariaat, dat verder bestaat uit een secretaresse, compleet.

Alle medewerkers zijn parttime werkzaam voor het college. Zowel mevrouw Smit-Bos als de heren Mulleneers en Voshol vervullen hun taken op interim-basis. De interim-aanstelling geeft het college de mogelijkheid te anticiperen op de ontwikkelingen vanwege de voorgenomen hervorming van het toezicht op de advocatuur .

2.9 Expliciteren prestaties en bevoegdheidsverdeling betreffende de ondersteuning door het bureau van de NOvA

Voornemens in het werkplan

Het college werkt in overleg met haar eigen secretariaat uit wat de ondersteuning van het college door het bureau van de NOvA inhoudt en hoe de bevoegdheidsverdeling is geregeld. Deze ondersteuning door het bureau van de NOvA betreft bestuurlijke/juridische advisering, personeelsmanagement, communicatie, financiën, huisvesting en IT. In beginsel is hiervoor ongeveer 0,2 fte voorzien.

Doelstelling

Realiseren schaalvoordelen in de samenwerking met het bureau van de NOvA resulterend in effectieve en efficiënte ondersteuning.

Beoogd effect

Professionalisering van het college.

Werkzaamheden

De werkzaamheden die samenhangen met dit voornemen zijn doorgeschoven naar 2023.

2.10 Afronding en vervolg van de evaluatie toezicht Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn

Voornemens in het werkplan

In 2021 is het college een evaluatie gestart naar het door de Haagse deken uitgeoefende toezicht op het advocaten- en notarissenkantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn. De bevindingen zijn begin 2022 openbaar gemaakt. Vervolgens worden eventuele acties naar aanleiding van de evaluatie ter hand genomen.

Doelstelling

Borging van adequaat toezicht in het arrondissement Den Haag, trekken van brede lessen voor het toezicht.

Beoogd effect

Versterking van het toezicht.

Werkzaamheden

Het college heeft op 10 februari 2022 het evaluatierapport gepubliceerd naar aanleiding van de evaluatie van de werking van het dekentoezicht inzake Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn. Nadien is een gesprek gevoerd tussen het college, de deken van Den Haag en de deken van Rotterdam en vervolgens de voltallige Haagse Raad van de Orde. Ook met het voltallige dekenberaad is een en ander besproken. De Haagse Raad gaf tijdens dit gesprek aan de evaluatie van de lessons learned te hebben gepland voor later in 2022. Het college constateert dat er aandacht is voor de lessen zoals die eerder zijn verwoord door het college en gaat er vanuit dat ze passend worden geadresseerd in de eindevaluatie die de Haagse Raad uitvoert. Het college onderhoudt in 2023 contact met de Haagse Raad over de vervolgstappen.

3. OVERIGE WERKZAAMHEDEN

3.1 Voortgangsrapportages

Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de minister voor Rechtsbescherming het college gevraagd te rapporteren over verbetering in het toezicht op de advocatuur in het licht van de evaluatie van de Wpta. In 2022 zijn de derde en vierde voortgangsrapportages gepubliceerd en aan de minister toegezonden. Conform het werkplan 2023 beoogt het college in dit jaar drie voortgangsrapportages te publiceren. De vijfde voortgangsrapportage is op 7 maart 2023 aan de minister verzonden en gepubliceerd.

3.2 Jaarrekening 2021 en begroting 2023

Het college stelt een eigen begroting en een jaarrekening vast die ingevolge artikel 45e Advocatenwet goedkeuring behoeven van de minister voor Rechtsbescherming, gehoord de algemene raad van de NOvA. Indien gedurende het kalenderjaar aanmerkelijke verschillen (dreigen te) ontstaan tussen de werkelijke en begrote baten en lasten van het college is het college gehouden de algemene raad en de minister onverwijld op de hoogte te brengen onder vermelding van de oorzaak en de verwachte omvang van de verschillen. Indien dat niet mogelijk is vanwege de toezichtstaken van het college, kan het college met een summiere omschrijving volstaan.

Gelet op het voorgaande heeft het college de jaarrekening 2021 op 20 mei 2022 aan de algemene raad toegezonden. Vervolgens heeft op 3 oktober 2022 een gesprek plaatsgevonden met het ministerie, het college en de algemene raad naar aanleiding van de situatie die was ontstaan bij de financiële verantwoording 2021. Gedurende het kalenderjaar 2021 hebben diverse onvoorziene omstandigheden plaatsgevonden, als gevolg waarvan de begroting van het college substantieel is overschreden. Onduidelijk was vervolgens hoe met een dergelijke overschrijding zou moeten worden omgegaan. Het college heeft in het najaar 2021 de minister met een interim begroting geïnformeerd over de tussentijdse overschrijding. In het voornoemde gesprek zijn nadere afspraken gemaakt over de werkwijze bij (onvoorziene) kostenoverschrijdingen, aangezien een interim begroting in de huidige constellatie geen werkbare oplossing bood. Op 12 december 2022 heeft de minister de jaarrekening 2021 formeel goedgekeurd.

Het college heeft op 7 oktober 2022 zijn begroting voor het jaar 2023 vastgesteld en vervolgens voor goedkeuring op 11 oktober 2022 doorgezonden naar de minister. De algemene raad heeft op 17 november 2022 bij de minister twee opmerkingen geplaatst bij de begroting 2023. Ten eerste maakte de algemene raad een opmerking over de boekhoudkundige verwerking van tegenvallers in de reserves. Ten tweede plaatste de algemene raad een kanttekening bij de inzet van nagenoeg uitsluitend interim-krachten in het secretariaat van het college, wat een kostenverhogend effect kent. Het college maakt deze keuze bewust, zoals opgemerkt in paragraaf 2.8 van dit jaarverslag. De algemene raad kon zich – met deze twee opmerkingen – vinden in de begroting 2023. De minister heeft op 21 november 2022 vervolgens de begroting 2023 goedgekeurd. Vervolgens heeft het college de begroting 2023 op 1 december 2022 op de website gepubliceerd.

4. BIJLAGEN

Uitvraag ten behoeve van de bezoekronde deken 2022

Toezichtdossiers bij grote kantoren

1. De lijst van de tien grootste kantoren bezocht tussen april 2021 (moment laatste uitvraag) tot heden, met per kantoor de volgende feiten:
 - a. grootte van het kantoor (aantal advocaten);
 - b. aantal (per jaar) tegen dit kantoor en de bij haar werkzame advocaten ingediende klachten;
 - c. aantal en soort (per jaar) tegen dit kantoor en de bij haar werkzame advocaten (voor)genomen toezichtmaatregelen (deken en tuchtrechter).
2. De toezichtdossiers van de drie grootste bezochte kantoren, geschoond van cliëntinformatie, uit de periode tussen april 2021 (moment laatste uitvraag) en heden, of als alternatief, het verslag/rapport over het onderzoek:
 - a. een kantoorbezoek/onderzoek naar de daar werkzame advocaten bij het grootste kantoor dat is bezocht;
 - b. een kantoorbezoek/onderzoek naar de daar werkzame advocaten dat uiteindelijk heeft geleid tot de zwaarste (handhavings)maatregel (door de deken en/of tuchtrechter) die is opgelegd;
 - c. een kantoorbezoek/onderzoek naar de daar werkzame advocaten dat risicogericht was op de naleving van de Wwft.
3. Een overzicht per jaar van het aantal door de deken gestarte procedures/opgelegde maatregelen (ingediende dekenbezwaren (inclusief eventuele maatregel van de tuchtrechter) en toezichtdossiers) tegen advocaten vanaf april 2021 (moment laatste uitvraag) tot heden, gespecificeerd naar tuchtrecht en bestuursrecht.

Signalen

- en overzicht van Wwft signalen die afgelopen jaar (vanaf april 2021 tot heden) bij het arrondissement van de deken zijn binnen gekomen.